

ILM-FAN, TA'LIM-TARBIYA VA INNOVATSION G'OYALAR

RESPUBLIKA ILMIY – METODIK MAQOLALAR TO'PLAMI

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS
TA'LIM VAZIRLIGI**

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

**BUXORO TUMAN MAISHIY XIZMAT VA SERVIS KASB-
HUNAR KOLLEJI**

ILM-FAN, TA'LIM-TARBIYA VA INNOVATSION G'OYALAR

**respublika ilmiy-metodik maqolalar
to'plami**

**“Durdona” nashriyoti
Buxoro, 2018**

Турцияда қарилди "Диндор ва Полак", "А. Бейез", "В. И. Шувяк", "А. М. Шити", "Шанман ошбори", "Дросман" каби кўпжаб фирмалар мажмуотилари. Шунингдек туркиялик ҳушдор ҳукумати рекламани шайхумжиди берилди²⁰. Ушбу ҳушдор қатлиғининг кейинги соҳибларида ҳам бу каби мажмуотларни учратишимиз мумкин.

Бухоро эмирлигининг тобора бизор мажмуотларига тортилиб борагани билан бирликте, Европа диндорларидаги савдо ва ишгаб чиқариши дорхоналари тари, савдо ва ишгаб чиқаришининг Бухорода келиши ва мажмуотий қармонсаройларнинг шунинг маданиятидаги ўзгаришига, Бухоро шаҳрида Европа тишбазарига қавсб қилиши мажмуотхона олишини кул тартибига қўяди. "Бухородаги тишбазар" мажмуотининг 1912 йил, 18 март куниндаги 6 - сониди, "Сарой Ойини (Эски Бухоро) "Турон" мажмуотхонаси билан, бу мажмуотхона Европа устубчи эконини, бу мажмуотхонадаги ошданга мажмуотлиги, сиринининг ва осинини, мажмуотхонадаги фозилат кўрсатиши, ошданга ҳр куни томи мажмуотлардан билиниши, қаддалар мажмуотлиги, мажмуотхона ҳр куни артапаб соат 7:00 дан кўра 12:00 гача ишлагани, ошданларининг тарқалиши 75 тифинини уш сўмгача билини, мажмуотхонадаги М. Ф. Коринкин эконини²¹ - билан бизнинг фирмалар билан билиди. Бу мажмуотхона серини мажмуот ХХ аср бизнинг Европа диндорлари билан тишбазари дорхонада тарқалиши эага тарқалишининг далолини беради.

"Турон" мажмуотхонаси ва унинг фозилатининг 1912 йил 11 июлда қилинган "Турон" газетаси ҳам тарқалиб эага билиди, ушбу газетанинг 1912 йил 10 июлда "Турон" мажмуотхонаси ва унинг жойлашининг ўрни келтирилиши: Ушга кўра, "Турон" мажмуотхонаси боқатига қарша - қарши фозилатининг билини билини фозилатлар келтирилиб ушгани²². Ҳақиқатда Бухоро мажмуотининг "Шиккуши" боқатига тарқалишининг бекат ХХ аср бизнинг Ялғи ва билини Бухоро шаҳарлари ошданга постлар қатнашининг боқат билиди, ушнинг тарқалиши - қарши томонда "Турон" мажмуотхонаси жойлашинининг дорхонада билиди.

Бухоро мажмуотининг мажмуотлигида серини хизмати кўрсатадиган сириндорлар ва уш тарқалишига эага билиди боқатлар ҳам кўра билиди билиди Бухоро мажмуотлигида уш эконини ушга "Бухородаги тишбазар"нинг 1912 йил, 20 мартдаги 8 - сониди Артур Каппел ва унинг Бухоро ком - шиди шиди каталогларни тутилганлиги эага билиди билиди "Турон" газетасининг 1 - сониди (1912 йил, 11 июль) Артур Каппел дорхонадаги билини билини билини, хизмат кўрсатиши ва серини боқатининг тарқалишининг дорхонада билиди²³.

Ҳушдор қилиб билини мумкинлиги, XIX аср ошданга - XX асрнинг бошларида Бухоро эмирлигида хизмат кўрсатиши ва серини боқатининг мажмуотлиги келиши ва билини боқатининг мажмуотлиги тишбазарининг ўрни ва роли мажмуот эага билиди.

Математика fanining rivojlanish tarixi va bosqichlari

U.U. Umarova, BuxDU, "Matematika" kafedrasining o'qituvchisi

Alifmurodov O, Z, Ashurova. Ta'lim jarayonida innovatsion r'oyalarni ta'min qilish.....	473
Z. Ashurova, Innowatsion taraqqiyotda texnologiyalarning dolzarb muammolari.....	473
M. Z. Orziyev, S. H. Esikbayev, Urtabosma yurtdosh muhojirlarining madaniy-madaniy talablari haqida o'zgaruvchan fikrlar.....	476
A. X. Axmatov, XIX asrning oxiri – XX asr boshlarida Buxoro amirlikining seronli diniy shayxlarining ma'naviyatini ta'min qilish.....	478
U. U. Umarova, Matematika fanining ijtimoiy ta'lim va tarbiyada.....	479
H. E. Mirzayeva, M. H. Nuriddinova, Geografiya darslarida innovatsion foydalanishning ahamiyati.....	482
G. D. Nizomova, S. Zhuravlev, Pedagogik innovatsion o'zgarishlar ta'limni ta'min qilishning ahamiyati.....	484
A. H. Nematov, Buxoroning sutorlik tarixida Amudaryo vodiysi chiqarilgan masalalar.....	486
H. H. Turdiyev, G. S. Rajabova, Ushbu turdagi sonlar haqida qiziqarli faktlar.....	488
Z. H. Rasulova, Texnologiya fanini o'qitishda innovatsion texnologiyalarning foydalanish imkoniyatlari.....	491
Topova M, Zayirov N, LMS MOODLE tizimida kurs elementlaridan foydalanib testlar tashkil etish.....	493
Q. M. Jurayeva, Ob odnom analoge zadachi Gellipertostta dla napryuzhennogo uravneniya parabolo-giperbolicheskogo tipa s odnoy yinnoy vyrazheniya.....	495
G. A. Yusupova, A. Zayirov N, LMS MOODLE da kurs elementlaridan foydalanish.....	497
Q. M. Jurayeva, Dars jarayonida ta'limni ta'min qilishda innovatsion texnologiyalarning ahamiyati va ularning ta'limdagi foydalanish imkoniyatlari.....	499
T. X. Rasulova, M. E. Nuriddinova, Innowatsion texnologiyalar: ularni qo'llash imkoniyatlari.....	501
G. S. Xalilova, A. H. Nematov, Biosfera rezervati – mahalliy aholi uchun muhim muhofaza ob'ekti.....	503
G. Yusupova I, Zayirov N, WEB interaktiv xizmatlardan AKM fanida foydalanish.....	503
A. H. Nematov, Uzbekistonda aholida muhofaza ob'ektlari haqida geografiya (yulduzlar).....	507
Sh. B. Metajova, H. Shaturova, Matematik fan ta'limi uchun ta'limni ta'min qilish masalalarining qo'yilishi.....	509
U. U. Umarova, Buxoro.....	509
Kosimova M, Klixorova X, Zamonaviy muhassiplarning ta'limdagi muhim o'rnini.....	511
Mexribayeva Q. H. H. Ashurova, Xirurgiya sohasidagi innovatsionlar.....	513
Shukurov G', Umumiy o'rta ta'lim maktablari, akademik litseylar va kasb – hunar kollejlarda patakarli masalalarni o'rganishning o'ziga xos xususiyatlari.....	514
U. U. Umarova, H. Xalilova, Daxil va tashqi muhojirlar.....	516
Shukurov G', Geometrik tengsizliklarni isbotlashning har xil usullari haqida.....	518
H. H. Turdiyev, U. U. Umarova, To'rtinchi darajali sonlar haqida qiziqarli faktlar.....	520
Alifmurodov O, Z, Ashurova, Ta'lim jarayonida innovatsion r'oyalarni ta'min qilish.....	520

Ushu	473
T. Ashurova, M. M. Mammadov, Ushu va texnologiyalarning dolzarb muammolari	473
M. Z. Orziyeva, S. N. Kojayeva, Urga Oskan yurtidagi muhojiristonlarning ta'dabirli-molligi texnologiyalari haqida qisqacha ma'lumotlar	476
A. X. Axmatov, XIX asrning oxiri - XX asr boshlarida Buxoro amirlikida serovot xizmati shakllanishi haqida yuqoridagi doir	478
U. U. Umarova, Matematika fanining rivojlanish tarixi va hozirchiligi	479
N. D. Mirzayeva, M. M. Mammadov, Geografiya darsligida innovatsion faoliyatning ahamiyati	482
G. D. Nizozova, S. J. Juraeva, Pedagogika innovatsiyalarini xosita ta'lim o'zlashtirishning ta'limiy vositalari	484
A. N. Nematov, Buxoroning sug'orilish tarixida Amudaryodan suv chikarish masalalari	486
N. N. Turdiyev, G. S. Rajabova, Ushu barchakli sun'iy haqiqat qiziqarli faktlar	488
Z. D. Rajulova, Texnologiya fanining rivojlanishida innovatsion texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlari	491
T. I. Ibratova, X. Z. Zayirov, N. I. MS MOODI F. ta'limida keng elementlardan foydalanish testlar tashkil etish	493
Ф. М. Жураев, Об одном аналоге задачи Гейлперстедта для нагруженного управления параболо-гиперболического типа с одной линией выжидания	495
G'aniyeva A., Zayirov N. I. MS MOODI F. ta'lim elementlaridan foydalanish	497
Файзуллаев Д. Даре жараенлиги ташкил этишда инновациялар таълим тизимларидаги инновациялардан фойдаланиш	499
T. X. Rajulov, M. Z. Nuriddinova, Invarianlarni hisob qilishning yangi usullari haqida	501
G. S. Xalimova, A. N. Nematov, Buxoroda resurslarni - mahallaviy darajadagi inqilobiy o'zgarishlar muvofiqlik o'zlashtirish va sug'orish	501
G'aniyeva I., Zayirov N. WEB interaktiv resurslardan AKM faoliyatida foydalanish	505
A. N. Nematov, Ushu davrda alohida muvofiqlik o'zlashtirish xududlar ta'lim tizimida (sana va boshqa)	507
Sh. B. Merajova, H. Sharopova, Matematik fizika tenglamalari uchun teskari masalalarning qo'yilishi	509
BuxDU, talaba	509
Kosimova M., Kuzorova X., Zayirov N. I. muvofiqlik o'zlashtirishning muhim omili	511
M. S. Mammadov, K. M. Mammadov, Xirurgiya sohasidagi innovatsiyalar	513
Shukurov G'., Umumiy o'rta ta'lim maktablari, akademik litseylar va kasb - hunar kollejlarida parametrik masalalarni o'rganishning o'ziga xos xususiyatlari	514
У. У. Умарова, Н. Хонорова, Деревья и сфера их применения	516
Shukurov G'., Geometrik tengsizliklarni isbotlashning yangi usullari haqida	518
N. N. Turdiyev, U. U. Umarova, To'xtun barchakli sun'iy haqiqat qiziqarli faktlar	520
Алихан Афрасиёв, Ушунларнинг ахтуккей тарбия масаласига югичча селатилу	522
Z. Z. Rahimova, G' D. Shukurov, Tenglamalarni sistemalar yechishning yangi usullari	524
Алихан Афрасиёв, Таълим жараенлиги инновацияларни корпоратив ҳамкорлик	527